

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2546 เป็นหลักสูตรที่เปิดสอนในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2546 จำนวนนักศึกษาที่รับแต่ละปีประมาณ 130 คน มีอาจารย์ผู้สอน 64 คน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารหลักสูตรจำนวน 1 คน กลุ่มอาจารย์ผู้สอน จำนวน 64 คน กลุ่มนักศึกษาปัจจุบันชั้นปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 179 คน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แนวทางการวิเคราะห์หลักสูตรสำหรับผู้เชี่ยวชาญ 2) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารหลักสูตร 3) แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาปัจจุบัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า แบบเลือกตอบ และแบบเติมคำหรือข้อความ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ทั้งการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ และการใช้สถิติวิเคราะห์สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ แล้วนำผลการวิเคราะห์ทั้งสองส่วนบูรณาการเข้าด้วยกันตามประเด็นการประเมินหลัก 4 ประเด็น สำหรับการแปลความหมายผลการวิเคราะห์จากมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ A = มากที่สุด ดีมาก B = มาก ดี C = ปานกลาง D = น้อย พอใช้ E = น้อยที่สุด ต้องปรับปรุง

ผลการประเมิน

1. ผลการวิเคราะห์หลักสูตร อยู่ในระดับดี (B) เมื่อพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้มีดังนี้

- 1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปรัชญาวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก (B)
- 1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับวิสัยทัศน์ของคณะ อยู่ในระดับมาก (B)
- 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของประเทศ อยู่ในระดับมาก (B)
- 1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของท้องถิ่นภาคใต้ อยู่ในระดับปานกลาง (C)
- 1.5 ความก้าวหน้าทันสมัยของหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง (C)
- 1.6 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด (A)
- 1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชา อยู่ในระดับมาก (B)
- 1.8 การประเมินหลักสูตร อยู่ในระดับดีมาก (A)
- 1.9 การปรับปรุงหลักสูตร อยู่ในระดับดีมาก (A)
- 1.10 สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร อยู่ในระดับดีมาก (A)

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร อยู่ในระดับดี (B) เมื่อพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้มีดังนี้

- 2.1 ด้านนักศึกษา พบว่า อยู่ในระดับดี (B)
 - 2.1.1 จำนวนผู้สมัคร ต่อ จำนวนประกาศรับ อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 2.1.2 จำนวนนักศึกษาที่ขึ้นทะเบียนต่อจำนวนประกาศรับ อยู่ในระดับปานกลาง (C)
 - 2.1.3 ค่าเฉลี่ย GPAX ระดับมัธยมปลายของนักศึกษาทั้งรุ่นที่รับเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับดีมาก (A)
- 2.2 ด้านอาจารย์ พบว่า อยู่ในระดับดี (B)
 - 2.2.1 ค่าเฉลี่ยวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์ อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 2.2.2 ค่าเฉลี่ยคุณวุฒิทางวิชาการของอาจารย์ อยู่ในระดับพอใช้ (D)
 - 2.2.3 จำนวนนักศึกษา ต่อ อาจารย์ อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 2.2.4 ค่าเฉลี่ยหน่วยภาระงานสอนของอาจารย์ต่อปีการศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด (E)
 - 2.2.5 ค่าเฉลี่ยจำนวนผลงานวิชาการต่ออาจารย์ในเวลา 3 ปี อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 2.2.6 ค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของอาจารย์ในหลักสูตรที่ได้รับเชิญไปปฏิบัติงานการเรียนการสอน ร่วมวิจัย เป็นวิทยากร หรือเป็นที่ปรึกษาในสถาบันในและ/หรือ ต่างประเทศในระยะเวลา 3 ปี อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 2.2.7 คุณลักษณะอาจารย์ อยู่ในระดับดี (B)
- 2.3 ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับดี (B)
 - 2.3.1 ความพึงพอใจในบริการห้องสมุดและสื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก (B)
 - 2.3.2 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ ต่อ อาจารย์ อยู่ในระดับดี (B)
 - 2.3.3 ความสะดวกในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับปานกลาง (C)
 - 2.3.4 ความเหมาะสมของอาคารสถานที่และห้องเรียน อยู่ในระดับมาก (B)

3. ผลการประเมินกระบวนการของหลักสูตร อยู่ในระดับดีมาก (A) เมื่อพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้มี

ดังนี้

- 3.1 ด้านกระบวนการคัดเลือกนักศึกษา อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 3.1.1 ระบบการคัดเลือกนักศึกษา อยู่ในระดับดีมาก (A)
- 3.2 ด้านการสรรหา ประเมิน และพัฒนาอาจารย์ อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 3.2.1 ระบบการสรรหาอาจารย์ อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 3.2.2 ระบบการประเมินอาจารย์ อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 3.2.3 ระบบการพัฒนาอาจารย์ อยู่ในระดับดีมาก (A)

- 3.3 ด้านการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 3.3.1 ประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 3.3.2 ประสิทธิภาพการใช้งบประมาณในการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 3.3.3 คุณภาพการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง (C)
 - 3.3.4 มีระบบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับดีมาก (A)
- 3.4 ด้านการสอน อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 3.4.1 คุณภาพการสอน อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 3.4.2 มาตรฐานการประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 3.4.3 คุณภาพของการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษาในทัศนะของนักศึกษา อยู่ในระดับดี (B)

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง-ดี (C⁺) เมื่อพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้มีดังนี้

- 4.1 ด้านผู้สำเร็จการศึกษา ไม่ได้ประเมิน เนื่องจากยังไม่มีผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้
- 4.2 ด้านการสร้างสรรค์องค์ความรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการ อยู่ในระดับดี (B)
 - 4.2.1 อาจารย์ในหลักสูตรมีบทความวิจัยได้รับตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ / นานาชาติโดยเฉลี่ย 1 ปี อยู่ในระดับพอใช้ (D)
 - 4.2.2 ร้อยละของอาจารย์ในหลักสูตรที่มีผลงานวิชาการตามปรัชญาของคณะอยู่ในระดับดี (B)
 - 4.2.3 การจัดประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 4.2.4 มูลค่าทุนวิจัยภายในและภายนอกต่ออาจารย์ อยู่ในระดับดี (B)
 - 4.2.5 รางวัลเกียรติคุณทางวิชาการที่อาจารย์ได้รับ อยู่ในระดับดีมาก (A)
 - 4.2.6 รางวัลเกียรติคุณทางวิชาการที่นักศึกษานักศึกษาเก่าได้รับ อยู่ในระดับดีมาก (A)
- 4.3 ด้านการบริการวิชาการเพื่อการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง (C)
 - 4.3.1 ร้อยละของอาจารย์ในหลักสูตรที่ให้การฝึกอบรม และบริการวิชาการแก่หน่วยงานภายนอก (1 ปี) อยู่ในระดับปานกลาง (C)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและโครงสร้างของหลักสูตร

- 1.1 ปรับการเขียนวัตถุประสงค์ที่แสดงสมรรถนะของนักศึกษาและเพิ่มเติมวัตถุประสงค์

ด้านเจตคติให้มีการจัดการเรียนการสอนสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ

1.2 รายวิชาเลือกเสรีควรเป็นรายวิชาที่ส่งเสริมสมรรถนะตลอดจนโลกทัศน์ด้านอื่นๆ ของนักศึกษา ไม่ควรเป็นวิชาการปฏิบัติการพยาบาล

1.3 ระบุเนื้อหาของหลักสูตรที่แสดงถึงการตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นภาคใต้ และเพิ่มการบูรณาการเรื่องความต้องการเฉพาะท้องถิ่นหรือปัญหาของท้องถิ่น

1.4 เพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และด้านการจัดการหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ

1.5 ทบทวนการจัดเนื้อหาในหลักสูตรแบบบูรณาการ เนื้อหาในแต่ละวิชามากเมื่อเทียบกับจำนวนชั่วโมง จึงควรปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นแนวคิด (Concept) ที่สำคัญ เน้นการค้นหาค้นหาข้อมูล การเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นกระบวนการคิดของนักศึกษาให้มากขึ้น มีการบูรณาการการนำไปใช้ ใช้สถานการณ์ตัวอย่างในการสอนให้ทันสมัยกับเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าหลักสูตร

2.1 อาจารย์ควรจะมีคุณลักษณะที่ดี มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความเอื้ออาทร มีเมตตา เรียนรู้และปฏิบัติตามปรัชญาตะวันออก

2.2 ส่งเสริมให้มีการเพิ่มคุณวุฒิทางวิชาการของอาจารย์

2.3 เพิ่มงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์และบุคลากร และควรสนับสนุนให้อาจารย์ได้ไปต่างประเทศมากขึ้น

2.4 จัดอบรมการผลิตสื่อการเรียนการสอน และสนับสนุนให้อาจารย์ผลิตสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น โดยอาจารย์เป็นผู้คิดและมีนักวิชาการช่วยจัดทำ

2.5 จัดให้มีที่ปรึกษาภาษาอังกฤษให้นักศึกษาและอาจารย์

2.6 ปรับปรุงห้องสมุดในเรื่องระยะเวลาการให้บริการ อัตราค่าปรับ ระบบการจัดการที่ทันสมัย มีตำรา หนังสือภาษาไทย งานวิจัยที่ทันสมัยและมีเพียงพอ จัดห้องย่อยสำหรับการทำงานกลุ่มของนักศึกษา มีคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการค้นคว้ามากขึ้น

2.7 ปรับปรุงบริการคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์และมีระบบเครือข่ายความเร็วสูงให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เปิดบริการทุกวัน ทั้งที่คณะฯ และหอพักนักศึกษา จัดคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพสำหรับอาจารย์ท่านละ 1 เครื่อง เพิ่มเครื่องพิมพ์แบบเลเซอร์สำหรับอาจารย์และบริการสำหรับนักศึกษาโดยไม่คิดค่าอะไร ปรับปรุงให้มีระบบเครือข่ายแบบไร้สาย (Wireless) สามารถค้นหาข้อมูลได้ทุกที่ในมหาวิทยาลัย

2.8 ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย โดยจัดให้มีต้นไม้ และสถานที่อ่านหนังสือเพิ่มขึ้น

2.9 พัฒนาอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีคุณภาพพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา ไว้ในห้องเรียนที่ใช้ประจำ ปรับปรุงเครื่องเสียงและความสว่างของห้องเรียน

2.10 เพิ่มความพร้อมของพาหนะในการฝึกปฏิบัติงานนอกวิทยาเขต

2.11 เพิ่มศักยภาพของฝ่ายสนับสนุนการบริหารงานของหลักสูตร

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน

3.1 เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าเรียนพยาบาลแบบไม่เต็มเวลา

3.2 การบริหารหลักสูตร ควรพิจารณาทั้งกระบวนการ ความถูกต้อง ความเหมาะสม รวมทั้งความเป็นไปได้ โดยศึกษารูปแบบจากสถาบันอื่น เพื่อนำมาปรับประยุกต์วิธีให้เหมาะสม เพิ่มแผนการบริหารหลักสูตรเชิงรุก ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

3.3 การวิเคราะห์และการปรับปรุงหลักสูตร ควรทำอย่างรอบคอบ มองรอบด้าน ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และคำนึงถึงผู้ใช้บริการเป็นหลัก การทำงานที่เร่งรีบ ขาดความรอบรู้ทำให้แผนการศึกษาต้องเปลี่ยนไปมา คณะฯ ควรให้ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ทั้งในและนอกคณะฯ วิเคราะห์หลักสูตรเป็นระยะๆ

3.4 ควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์คณะฯ โดยพิจารณาจากความต้องการของตลาดและสังคม และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยคำนึงถึงแก่นที่ควรปลูกฝังแก่นจิตพยาบาล โดยเฉพาะบทบาทอิสระในการสอน การแนะนำผู้ใช้บริการและเจ้าหน้าที่

3.5 ปรับปรุงวิธีการประเมินหลักสูตร โดยนักศึกษาให้มีคุณภาพ ไม่ทำมากเกินไป และปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ ให้พร้อมสำหรับการประเมิน

3.6 พิจารณาทบทวนการจัดตารางสอนของทั้งหลักสูตรแต่ละชั้นปี แต่ละภาคการศึกษา เพื่อลดการซ้ำซ้อน และการกระจายของเนื้อหารายวิชาทฤษฎีและปฏิบัติทุกชั้นปี ไม่ควรจัดให้มีการเรียนการสอนในวันเสาร์

3.7 จัดสรรเวลาระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ในการขอคำปรึกษา

3.8 จัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา และปรับปรุงเอกสารประกอบการเรียนการสอน

3.9 จัดให้มีการกระจายภาระงานสอนอย่างเหมาะสมทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ โดยคำนึงถึงคุณภาพบัณฑิตเป็นหลัก มากกว่าภาระงานตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย (TOR) หรือการผ่านเกณฑ์สภาวิชาชีพ

3.10 มีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดสรรรายวิชากลาง และควรแบ่งสัดส่วนชัดเจน

3.11 ปรับปรุงมาตรฐานการออกข้อสอบ และการวิเคราะห์ข้อสอบ

3.12 ผู้บริหารหลักสูตรในระดับคณะฯ ควรให้ความสนใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาตะวันออกให้มากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลของหลักสูตร

ควรให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์องค์ความรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการให้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการเพิ่มการตีพิมพ์บทความวิจัยในระดับชาติ/นานาชาติ และการบริการวิชาการเพื่อการพัฒนา

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยประเมินหลักสูตรเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

5.1 คณาจารย์และนักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยร่วมกันศึกษาผลการประเมินหลักสูตร การอภิปราย และสรุปลงความเห็นถึงจุดเด่น จุดด้อยของหลักสูตร จริงตามหลักฐานที่ปรากฏในการประเมินครั้งนี้หรือไม่ และร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับปณิธานของสถาบัน และความต้องการของสังคม

5.2 คณาจารย์ร่วมกันวางแผนและปรับปรุงหลักสูตรตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตรเพื่อประสิทธิภาพในการประเมิน

5.3 ดำเนินงานตามแผน และประเมิน โดยคณาจารย์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5.4 มีการตรวจสอบคุณภาพภายใน การจัดทำรายงานการประเมิน และการใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงคุณภาพต่อไป